

V nadaljnji debati so podajali svoja mišljenja glede pravih tovariš: Lapajne, Pleskovič, Hočevar, Peternel, Čok, Verk, Lulik, Mlekuž, Grčar, Lunder in Kumelj.

Tov. Lapajne je predlagal še izpreminjalni predlog, naj se od ponovno vstopivših članov ne zahteva povrnitev članarine, za čas ko je bil član vsled izstopa izven organizacije. Za ta predlog ni glasovalo dovolj delegatov in je vsled tega propadel.

Po končani debati o pravilih je zaključil predsednik dopoldansko zborovanje.

POPOLDNE.

Pevski odsek.

Takoj po otvoritvi je prišlo na dnevni red poročilo pevskega odseka. Poročal je tovariš Rupret.

Pevski odsek je soglasno konstatiral, da tajniško poročilo o »Učiteljskem pevskem zboru«, priobčeno v »Učiteljskem tovarišu« z dne 10. avgusta t. l., ne odgovarja več stanju zbora, ker se je situacija preokrenila in se o krizi zbora ne more več govoriti. Pevci se polnoštevilno udeležujejo pevskih vaj ter se bo tudi vršil napovedani koncert. Izvolil se je tudi nov odbor, obstoječ iz sledečih članov: predsednik JUU, sekcije za dravsko banovino Ivan Dimnik, predsednik; Jovan, poslevo-deči podpredsednik; Šubertova, II. podpredsednica; Cerut, tajnik in arhivar; Travnova, gospodar; odborniki in namestniki so: Primožič, Pertot, Petrovičeva, Korenčan in Rape. Artistični odsek pa tvorijo: Primožič, Jovan, Pertot, Kobentar in Cerut.

Odsek je sprejel sledeče soglasne sklepe:

1. Artistični odsek naj se v celoti uveljavi. Njegovi sklepi so strogo obvezni za pevo-vodjo in zbor.

2. Učiteljski pevski zbor ima za seboj že velike uspehe. On mnogo doprinaša k ugledu učiteljskega stanu. Obenem je že vzgojil in še vzgaja pevovodje mladinskih in drugih pevskih zborov. Zbor stoji tudi pred 10-letnico svojega obstoja. Iz teh razlogov soglasno predlagamo, da ostane članski prispevek za pevski zbor isti kot doslej.

3. Skupščini predlagamo, da izreče odstopivšemu odboru polno priznanje in zahvalo za njegovo požrtvovalno delo, ki ga je izvršil za naš ugled. V odstopivšem odboru so bili:

Supančič Drago, predsednik; Mihelič Josipina, podpredsednica; Selan Mina, tajnica; Rupnik Vinko, gospodar; Cerut Silvester, arhivar; Pertot Milan, Zupančič Jože in Traven Albina, odborniki.

Predlogi pevsega odseka so bili soglasno in brez debate sprejeti.

Sklepe gospodarskega odseka

prečita tov. Trotovec in se je razvila prav živahna debata o predlogu glede pravnega konzulenta. V debato so posegli tov. Dimnik, Drekonja, Lunder, Gosak, Kumelj, Znidaršič, Grum, Mlekuž, Vauda, Dobršek, Kobal, Hočevar, Lapajne, Mavrič, Čok, Pleskovič, Grčar, Petrovič, Ivanjšič, Musek, Kosin, Sestan.

Po končani debati o predlogih je podal tov. Ivanjšič naslednji predlog:

Nadzorni in gospodarski odbor sta pregledala obračun in predlagata, naj se o tem ne razpravlja, ampak naj ga skupščina odobri.

Ker so se nanašali predlogi gospodarskega odseka tudi na tisk, je podal tudi ta odsek svoje poročilo. Pri tem poročilu se je razvila obširna debata, ki so se je udeležili skoro vsi delegati in je trajala debata vse popoldne.

Ze pozno je bil soglasno sprejet obračun in proračun, predlogi gospodarskega odseka in vse točke tajniškega poročila, ki sodijo v področje gospodarskega odseka.

Predlogi, ki so zgolj administrativnega značaja, se ne objavljajo in objavljamo le naslednje:

Gospodarski odsek predlaga, da sekcija ustanovi »obrambni sklad«, v katerega prispevajo vsa društva po 5 Din za vsakega svojega člana do konca upravnega leta. Ta obrambni sklad bo služil samo za pravno razčiščenje načelno važnih zadev celokupnega učiteljskega dravske banovine. Sekcija naj izdela zadevni pravilnik in ga pošlje društvom

v pretres in izjavo, ki ga pozneje odobri zbor predsednikov.

Nekateri pisмени predlogi društev so bili odklonjeni.

Odsek za tisk.

Takoj po sprejetju predlogov gospodarskega odseka se je vršilo glasovanje o predlogih odseka za tisk, ki so bili vsi soglasno sprejeti. Priobčujemo le važnejše predloge:

Glede Mladinske matice so se sprejeli ti-le predlogi:

1. Redne publikacije Mladinske matice naj izhajajo še nadalje junija meseca kot dosedaj. Odsek se v tem oziru udaja veliki večini tozadeven predlog Mladinske matice, čeprav priznava, da bi bilo iz gospodarskih in pedagoških vidikov bolje, če bi knjige izhajale jeseni.

2. Na predlog sreskega društva Novo mesto, naj se upravni odbor Mladinske matice izmenja, ker se je zaradi ponovnih zakasnitev pri izdaji knjig izkazalo, da ni kos svoji nalogi, odsek ugotavlja:

Knjige Mladinske matice, kakor tudi »Naš rod« so izhajale tako redno, kakor so pač šole pošiljale naročila. Očitki nerednosti niso utemeljeni, ampak je stvar edino učiteljstva, da naročila izvršuje redno. Le tako bo mogoče, da bodo publikacije izhajale v splošno zadovoljstvo vseh.

3. Na predlog sreskega učiteljskega društva Maribor desni breg, da naj se »Naš rod« izpremeni v »Mladinski časopis« po vzorcu »Mladega sveta« v Pragi, se je odsek postavil na stališče, da naj ostane zaenkrat Mladinska matica s svojimi publikacijami in »Našim rodom« kot do sedaj. Ker pa vidi važnost predlogov glede ustanovitve »Mladinskega časopisa«, predlaga, da se odbor Mladinske matice posvetuje z inicijatorji »Mladinskega časopisa« in se po skupnem temeljitim razmotrivanju najde način, ki omogoči izdajanje takega potrebnega mladinskega časopisa.

4. Na predlog nadzornega odbora, naj Mladinska matica ukine izdajanje izrednih publikacij zaradi mrtvega kapitala v preveliki nerazprodani zalogi knjig, je prevzel odsek za tisk sledeče stališče:

Nerazprodana zaloga ni pretirano velika. Mladinska matica naj nadaljuje z izrednimi publikacijami, ki odgovarjajo nivoju obzorja osnovnošolskih otrok. Da se zagotovi naklada, naj odbor »Mladinske matice« doseže pri sreskih učiteljskih društvih moralno obvezo vseh šol, da razprodajo na šolah toliko knjig izredne publikacije, kolikor ima šola razredov.

5. K predlogu sreskega društva Maribor mesto, naj se urejanje »Učiteljskega tovariša« preuredi tako, da bo v vsaki številki uvodni članek, ki naj dviga stanovsko zavest in moralno, ter naj vzpodbuja učiteljstvo v nacionalnem in gospodarskem delu, pripominja odsek, da to »Učiteljski tovariš« že dela.

6. Šolske knjige naj ne bodo unificirane, ker je to proti principom delovne šole, ki se na eni strani propagira, na drugi strani pa s takimi odločbami ubija.

Ostali predlogi bodo rešeni v notranjem poslovanju sekcije.

Odsek za izvenšolsko delo.

Tov. Inkret prečita naslednje predloge odseka:

1. Delegacija smatra gospodarsko delo kot najboljšo podlago za izvenšolsko delo.

2. Potrebno je, da se delo na gospodarskem polju sistematizira. Zato priporoča delegacija vodstvu sekcije, da stori vse, kar je potrebno za smotreno organizacijo tega dela.

3. Ugotavljamo, da so kmetstvo in gospodinjstvo nadaljevalne šole torišče organizirnega dela za gospodarstvo in prosveto.

4. Vse ostalo kulturno delo naj bo v tesni zvezi z gospodarskim delom kraja.

Predloženi pravilnik odseka za organizacijo prijateljev podeželske kulture se je v zveženim spremembami sprejel in ga odsek predlaga delegaciji v odobritev.

Tajniško poročilo glede izvenšolskega delovanja in tudi poročilo odseka za izvenšolsko delo predlagata odsek plenumu v odobri-

tev. Podrobnejša navodila za nadaljnje kulturno udeleževanje učiteljstva v našem podjetju bo začrtal tečaj za izvenšolsko delo, ki se vrši v dneh od 22. do 26. avgusta t. l.

V debato o predlogih so posegli tovariši Voglar, Lunder, Grčar, Dimnik, Lulik, Hočevar, Kumelj in Gosak. Po končani debati so bili predlogi soglasno sprejeti.

Odsek za obmejno šolstvo

je izdelal večje število predlogov, ki jih bo skušala sekcija realizirati. Objavljamo pa le naslednje najvažnejše predloge:

1. Ugotavljamo, da se sklepi lanskega letnega banovinske skupščine za dravsko banovino niso izvršili v popolnem obsegu. Ker pa je zadeva obmejnega šolstva zelo važna, naj zberejo prizadeta sreska uč. društva do meseca oktobra 1933 vse gradivo, tako da se bo lahko predložilo isto širši anketi za obmejno šolstvo v mesecu novembru 1933 v Mariboru.

2. Ugotavljamo, da se polaga pri nas premajhna važnost manjšinskemu šolstvu, ki se širi na račun narodnega šolstva in naših oblih nacionalnih in državnih interesov. V nobeni državi ne uživa naš živelj toliko ugodnosti, kakor jih uživajo tuje manjšine pri nas. Potrebno je, da dobijo tuje manjšine le toliko

zaščite, kolikor je uživajo naše manjšine v drugih državah.

3. Pri pisanju učencev v manjšinske razrede naj bo merodajna le narodnost staršev.

4. Sreska učiteljska društva, v katerih delokrogu so manjšinske šole, naj izdelajo točne skice manjšinskega šolstva.

Vsi predlogi so bili po stvarni debati soglasno sprejeti. O predlogih so debatirali tov. Hočevar, ki je bil poročevalec odseka, nadalje tov. Kumelj, Gosak, Grčar, Lunder, Drekonja, Mlekuž, Peternel, Sestan in Dimnik.

Ko je bilo sprejeto tudi tajniško poročilo, tiče se tega odseka, se je vršila razprava o tajniškem poročilu sploh. Razpravljali so o tem tov. Hočevar, Kumelj, Dimnik, Lulik in Sestan.

Med to razpravo je iznesel tov. Lulik zadevo izključitve tov. Erjavca in priznal pravilno postopanje razsodišča, ki se je ravnalo edino le po pravilih.

Ves potek razprave razsodišča je točno obrazložil tov. Grčar, ki je ta čas predsedoval skupščini.

Po končani razpravi o tej zadevi, je bilo tajniško poročilo v celoti sprejeto.

Predsednik se je zahvalil vsem prisotnim za udeležbo in zaključil skupščino ob 20. uri in 25 minut.

Iz seje upravnega in nadzornega odbora sekcije

I. SPOR V JUU.

Komunike.

Upravni in nadzorni odbor sekcije JUU za dravsko banovino v Ljubljani sta razpravljala na svoji seji dne 3. septembra o glavni skupščini in o situaciji, ki je nastala radi njegovega poteka v organizaciji in sta prišla do sledečih zaključkov:

Ze trinajst let se ponavljajo nemiri na glavnih skupščinah s ciljem, da se strmoglavita uprava in predsednik, pa naj bo predsednik ta ali oni. Glavne skupščine ne pridejo do rednega dela. Potroši se mnogo energije in denarja, skupščine pa zaradi nerednega dela nimajo za napredek stanu, šolstva in prosvete onega haska, ki bi ga lahko imele, če bi mirno in redno delovale. Javnost dobiva o skupščinah najslabše vtise, ugled stanu trpi pri oblast-vih in v javnosti. Do jedra, kaj je vzrok spora, se ne more priti, ker se navajajo vselej druge, zdaj te, zdaj one stranke, lokalne in neugotovljene zadeve, a na zunaj ostaja vtis, da gre le za osebną nasprotstva in osebnosti. Na skupščinah povzročajo burnost tudi posamezniki, ki so nezadovoljni s to ali drugo lokalno zadevo, a je ne razčistijo doma, temveč si dajo duška za nezadovoljstvo na glavni skupščini.

Nočemo se spuščati v rekriminacije in polemike zadeve, nastaja pa vprašanje, s katerimi koraki bi prišli do rednega stanja v Udruženju in do plodnega dela na skupščinah.

Za odpravljenje teh razmer smatramo za nujno potrebno sledeče:

1. V svrhu ojačanja avtoritete vrhovnega vodstva Udruženja je treba prenesti vrhovno upravno oblast iz izvršnega odbora na predsedniški odbor, ki bi obstojal iz poslevoedečega predsednika ozir. poslevoedečega podpredsednika centralne uprave v Beogradu, centralnega tajnika in blagajnika ter vseh predsednikov sekcij. Izvršni odbor bi bil samo posvetovalni in izvršilni organ sklepov in odločb glavne skupščine, glavnega odbora in predsedniškega odbora. S tem bi prišlo pri reševanju poedinih vprašanj do izraza tudi pravo mišljenje vsega učiteljstva ter bi imeli sklepi potrebno avtoritativno silo in zaslonbo v članstvu. Centralna uprava bi bila tem potom točno informirana o celotnem položaju v državi. Odgovornost za redno delo in položaj v Udruženju bi nosili solidarno vsi predsedniki sekcij.

2. Predsedniški odbor bi izvolil iz svoje srede predsednika in podpredsednika, ki bi predsedovala predsedniškemu odboru in glavnim skupščinam. S tem bi imelo predsedstvo

na skupščinah potrebno avtoritativno silo in zaslonbo v sekcijah. Kar je potrebno za izvajanje sklepov in vodenje glavnih skupščin.

3. Za glavne skupščine je treba izdelati takoj projekt skupščinskega poslovnika, ki naj ga po pristanku vseh sekcij odobri glavna skupščina. S tem bo dobil vso avtoritativno silo in zaslonbo, ki sta potrebni za redno poslovanje skupščin.

4. Centralna uprava brez pristanka predsedniškega odbora, odnosno v lokalnih zadevah brez sporazuma s sekcijo, nima izvrševati intervencij. Pravilnik za zaščito članstva se mora izvajati ter so sekcije odgovorne za zaščito, ako ne sprovede centralni upravi zaščitnih primerov, v katerih je treba intervenirati. Predsedniškemu odboru je treba naročiti, da organizira in izvede najširšo akcijo za uveljavljanje učiteljske stalnosti, ureditev zakonitih predpisov glede nameščanja in premeščanja učiteljstva ter za pridobitev modernega disciplinskega postopka.

5. Vse obremenilne zadeve, ki zadevajo poedince kot člana ali kateregakoli funkcionarja je treba izročiti stanovskemu razsodišču v razčiščenje, zaradi česar je treba takoj uveljaviti že izdelani pravilnik o stanovskih razsodiščih za centralo, sekcije in vsa sreska društva.

6. V svrhu izvedbe gornjih načelnih zahtev je treba sklicati izredno glavno skupščino, ki naj brez osebnih razračunavanj izvede samo gornje načelne zadeve, ter sprejme v skladu z ostalimi stališči, ki jih je sprejel odsek za pravila na letošnji glavni skupščini v Ljubljani, spremembo pravil po gornjih načelih.

Te točke naj bi tvorile podlago za ureditev razmer v Udruženju in za sporazum med sekcijami.

2. Preklic ostavke v glavnem odboru.

Ker se upravni in nadzorni odbor sekcije soglasno strinja s sklepi »izveštajnega« odbora glavne skupščine, umakne tov. Sestan po konstataciji, da se ne sme dovoliti praksa, da se zaključuje skupščina, ko še ni končala svojega dela, svojo ostavko in ostane še nadalje v glavnem odboru JUU.

3. Izključitev g. Fr. Erjavca iz JUU.

Pojasnilo javnosti.

Upravni in nadzorni odbor Jugoslovenskega učiteljskega udruženja — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani sta razpravljala na svoji seji dne 3. septembra 1933 o očitkih g. Frana Erjavca, iznešenih proti predsedniku

Albin Podjavorskec:

Gospodarji slovenskih sužnjev

Ob 25-letnici ptujskih dogodkov.

Če se zamislimo danes v naše življenje, se moremo samo začuditi, da nismo — v razmerah, v kakršnih smo živeli pred vojno — vtonili v vsemogočnem morju germanske misli, ki je z vsemi silami butala v naše narodno telo, da ga uniči in sežida na njega kosteh vsegermanski most na sinjo Adrijo. Četudi je Kraševac dosti odporen zoper nasilja tujcev, četudi bi se tujcu takoj ne vdala Gorenjska, zelena Štajerska je kot predstraža že tonila in le 1. december 1918. leta jo je rešil narodnega, a tudi moralnega in gospodarskega pogana. Danes se sicer tega ne zavedamo več, ker smo preveč verovali v odpornost štajerskega ljudstva in se nismo zavedali nevarnosti. Dasi smo borili ljute narodnostne boje, nam je manjkalo v teh borbah najvažnejšega, gospodarske moči. To pa so imeli naši nasprotniki!

Narodnostno življenje pri nas se je pričelo prebujati po l. 1860. najprej po mestih. Doba taborov je zanihala nekoliko tudi med okoličane mest. Ker pa je ostalo prvotno vse samo pri idealnem navdušenju narodnih prvoboriteljev, kmet pa je bil neuk tlačan, se ta za narodnostna vprašanja večji del ni zanimal, kolikor pa je bilo zanimanja, so ga uničili nasprotniki. Borbe za narodne pravice sloven-

skega ljudstva so ostale v rokah inteligentnejših narodno zavednih meščanov. Kakor se je pojavljala v naših ponemčenih mestih in trgih organizacija slovenske narodne misli (narodni domovi, čitalnice, pevška društva, gledališke predstave, besede i. dr.), ki n. pr. v ptujskem okraju ni imela zaledja v kmetstvem ljudstvu, tako se je za borbo proti razočim Slovincem organiziral nemški živelj, da započne proti nasprotnikom pravo idejno in gospodarsko vojno. Vrhunec teh borb so bili dejanski spopadi, v katerih so stali Slovinci kot manjšina v defenzivi. Najhujši spopad nemškutarjev na Slovence se je izvršil 13. septembra 1908 v Ptuj, kjer so se do viška razdivjali renegati slovenske krvi, kjer je do ostdnosti govoril nemškutarški pljunek, gnila ljudstva, kamenje, palice in bikovke. Epilog tem dogodkom so bile ljubljanske žrtve 20. septembra 1908., dva mrliča in nešteto ranjenec.

Kakor se je budila na eni strani narodnostna misel predvsem med meščani, ki se kljub zatiranju in bojkotu niso hoteli vdati, je šlo prav nasprotno radi gospodarskih prilik kmetstvo ljudstvo v še hujšo narodno suženjstvo. Zato smemo danes v svobodni državi smelo trditi, da — če ne bi bilo z zlomom centralnih sil koncem svetovne vojne prihoda Jugoslavije, bi ne bilo več Slovencev, in mesto do Karavank bi črtali za enkrat Slovence do Save. Nemško raznarodovalno delo, ki je bilo sijajno organizirano in imelo v slabem gospodarskem stanju našega kmeta najodličnejšo oporo (kjer pa so bili bogatejši kmetje, pa so nemško čutili in govorili), je želo odlične sadove. Posledice teh čutimo med starejši kmet-sko generacijo še danes. Nemška orientacija

in nemško čuvstvo bdiata podzavestno še v marsikateri duši. Nekaterih pokrajin, zlasti v neposredni okolici mesta Ptuja, se drži še dalje te vrste narodno suženjstvo, ki ga zna odpraviti le v današnjih narodnih prilikah rastoka in za bodočnost vzgajajoča se generacija. Povsod na bivšem štajerskem so bile potujočevalnice, najrazbitorjejši nemškutarji pa so bili brez dvoma v Ptuj, ki so imeli poleg idejne premoči med okoliškimi prebivalstvom v Halozah, na Ptujskem polju, v Slovenskih goricah i. dr. tisoče gospodarsko odvisnih ljudi, ki so morali tako plesati, kakor so brenkali njih gospodarji. S propadanjem narodne zavesti je propadalo ljudstvo tudi moralno, kar vidimo še danes, največ v teh omenjenih krajih.

Narodna in moralna propast ljudstva datira torej iz let ponemčevanja slovenskega ljudstva. Nemški kapital je kupoval mala, zadolžena posestva želarjev (kočarjev) in manjših kmetov ter jih družil v veleposestva, na katerih je potem zaposloval obubožane ljudi. Veleposestniki so bili večinoma nemški nacionalisti, ljudje pa en sam ogromen kmet-ski proletarij, vdan alkoholizmu in v vsem odvisen od svojih nemških gospodarjev.

Kdor je odvisen, je lahko z njim. To je nemško-nacionalni element vedel. Zato se je s hladno, računarsko zavestjo vrgel na kmet-ski proletarij, da ga vpelje v svojo miselnost. Ptuj je bil pred vojno najzagrizenejša nemškutar-sko mesto. V tem oziru se ne dasta primerjati z njim niti drugi štajerski mesti, Maribor ali Celje. Ti nemški mogotci so strahovali ptujski slovenski živelj, kakor ga more strahovati le renegat, poturica.

Saj niti že ni tako zanimivo, da so vso besno gonjo proti Slovincem vodili slovenskih mater sinovi, ki niso znali sami, kaj šele njih starši, dostikrat niti dobro nemško govoriti ali pisati. A gospodarsko so si z nemškim kapitalom opomogli, in kdor ima denar in reže drugim kruh, ta vlada. Takšna družba se je torej vrgla na lačni, obubožani narod v okolici Ptuja, in za ta del naroda se je pričela najstrašnejša tragedija.

Z lažnivo, toplo besedo, ki ji naivni narod tako rad veruje, so pričeli in mu ponudili žganja. Ljudje, ki so si izmislili zastrupljanje naroda z žganjem, so prav dobro poznali psihologijo ljudstva. Tudi v tem primeru so dosegli zastrupljevalci svoj namen. Ko se je pričela kupčija z žganjem, so se ga ljudje oklenili (vina itak niso imeli, ker je bil vinograd last gospodarja) a ga tudi rajši pili, ker je bilo kot umetno žganje cenejše in močnejše.

Če si stopil v tistih časih v gostilno, si zapazil, da pijejo mnogo dražje vino gospoda, dočim je sedel tlačan pri cenenih litrih žganja, ki ga je po kupicah žejen vlival vase kakor vodo. Gospodar je pil »halozana«, podložnik umetno žganjico. Tvorničarji-žganjarji so izvrstno zaslužili, a nemški nacionalisti so prodirali bolj in bolj v narod, kojega slabo od-pornost je žganje popolnoma uničilo.

Žganje in divja agitacija nemškutarstva sta vzela ljudstvu moralni in narodni čut in ljudstvo, strnjeno naseljen slovenski živelj, se je dalo lahko ponemčevati. Ta prodor je pospeševal v slovenskem jeziku tiskani, a z nemškim strupom napolnjeni časopis »Štajerca«, ki je dopolnjeval žganje. In tako se je zgodilo, da je slovensko ljudstvo zahtevalo in s po-

sekcije g. Ivanu Dimniku v 194. številki »Slovenca« z dne 27. avgusta 1933 pod naslovom: »Ob Erjavčevi izključitvi iz JUU«. Predsednik sekcije gosp. Ivan Dimnik je že povzel korake, da bo imel g. Erjavca priložnost pred sodiščem odgovarjati za svoje izpade, ter je dal imenovanima odboroma zaradi razčiščenja svoje predsedniško mesto na razpolago. Odbora sta po proučitvi zadeve ugotovila naslednje:

1. Predsednik sekcije g. Ivan Dimnik ni bil član razsodišča, ki je g. Frana Erjavca izključilo iz JUU, ni osebno v razsodišču sodeloval in ni vplival niti na potek razprave niti na razsodbo. Izključitev g. Erjavca se je izvršila popolnoma pravilno in v skladu z določili pravil JUU, kar je potrdila banovinska skupščina, glavni odbor in glavna skupščina JUU.

2. Namigavanja g. Erjavca ne zadenejo niti najmanj predsednika g. Dimnika ter so vse insinacije, iz katerih bi mogla javnost napačno sklepati in soditi, obsodbe vredne.

3. Predsednik sekcije g. Ivan Dimnik in Jugoslovensko učiteljsko združenje ne nosita za premetitev g. Erjavca iz Most v Vučitrn niti najmanjše odgovornosti, ker nista z njo v nobeni zvezi.

4. Predsednik g. Ivan Dimnik tudi ni v nobeni zvezi s petkratnim odpustom g. Erjavca iz javne službe.

Upravni in nadzorni odbor sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja za dravsko banovino izražata predsedniku gospodu Ivanu Dimniku popolno zaupanje in ne uvidi potrebe, da bi jemal omenjeno izjavo v obzir v zvezi s svojo predsedniško funkcijo. Pač pa smatrata odbora za svojo dolžnost, da s pričujočo objavo v časopisu pojasnita jav-

nosti neupravičenost izpada g. Frana Erjavca v »Slovenca«.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1933.

Upravni odbor sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja za dravsko banovino: Engelman Mira, Ljubljana; Kobal Josip, Ljubljana; Kopač Leopold, Slovenjgradec; Mavrič Karel, Gornja Radgona; Polak Janko, Ljubljana; Verk Miloš, Sv. Križ pri Rogški Slatini; Voglar Franc, Celje.

Nadzorni odbor sekcije Jugoslovenskega učiteljskega združenja za dravsko banovino: Ivanjšič Ljudevit, St. Jurij ob Ščavnici; Musek Ljudevit, St. Vid pri Ptuj; Mešiček Anka, Maribor; Brezovar Matija, St. Rupert na Dolenskem; Požar Metod, Bohinjska Bistrica.

4. Brezposelni učiti. abiturienti.

Upravni in nadzorni odbor sta soglasno sprejela sklep, naj vodijo sreska društva JUU na svojih teritorijih točno evidenco o učiteljskih abiturientih in abiturientkah, ki so brez službe. Zato naj se ti pismeno javijo pripadajočemu sreskemu društvu JUU ter navedejo poleg svojih osebnih podatkov tudi podatke o dovršenih študijah, vojni službi, eventualni sedanjosti zaposlitvi ter o svojih socialnih razmerah. Navesti je tudi stalno bivališče.

Sreska društva JUU bodo vzdrževala z abiturienti in abiturientkami trajne stike in jih bodo vabila kot goste in hospitante k svojim zborovanjem in k stanovsko-prosvetnemu delu. Sekcija JUU bo skušala doseči, da bi jim ministrstvo dovolilo tudi poset šol in priustrovanje pouku, kar bi se organiziralo po tem sreskih društev v sporazumu s sreskimi šol. nadzorniki. Po možnosti bi skušala sreska društva JUU najti najpotrebnejši poedincem tudi kako zaposlitev in začasno namestitev.

Splošne vesti

— **Konferenca predsednikov sekcij.** Predsedstvo JUU v Beogradu je sklicalo konferenco vseh predsednikov sekcij. Vršila se bo 10. septembra t. l. in bo razpravljala o tekočih poslih v zvezi s potekom poslednje glavne skupščine.

VELIKA PROSLAVA JADRANSKEGA DNE V SPLITU od 6. do 9. septembra t. l.

Kakor je bilo že na tem mestu objavljeno, se je za proslavo »Jadranskega dne« v Splitu prijavilo preko vsega pričakovanja iz vse države od sedaj ca. 15.000 udeležencev. Samo iz dravske banovine je okoli 1000 prijavljenecv. Udeležbo so prijaviteli tudi Čehoslovaki, tako da bo vsa prireditve imela karakter velike manifestacije Slovanov za naš Jadran.

Ministrstvo saobračaja je s svojim rešenjem M. S. br. 17.317 od 4. t. m., dopolnjuje rešenje M. S. br. 15.065 od 11. VII. t. l. odo- brilo 75% popust na vseh progah drž. želez- nice za vse člane in podmladek JS iz naše države, kakor tudi iz Čehoslovaške. Istotako so dovolile tudi Jadranska in Dubrovačka plovilna 50% popust za progo Split—Omiš—Stari grad in nazaj Split. Železniški kakor pa- robovski popusti veljajo za odhod od 1. do vključno 8. septembra, a za prihod od 5. do vključno 10. septembra t. l. Izvršni odbor JS je za te popuste izdal posebne potne objave, ki se dobe v pisarni JS v Ljubljani, Tyrševa cesta 1a/IV (tel. št. 3555). Objave veljajo Din 5— po komadu in bo treba znesek pla- čati v Splitu ob priliki odhoda, t. j. ko bo Izvršni odbor potrdil, da se je dotični res ude- ležil proslave.

Izvršni odbor nas je obvestil, da se pri- jave za izlet še sprejemajo, vendar za preno- čišča ne garantiramo, ker je rok za prijave že potekel.

— V višjo gospodinjstvo šolo v Starem Futogu se po odredbi ministrstva prosvete zaradi pomanjkanja učnih prostorov ne bo vršil vpis v I. razred za leto 1933/34.

VSEM SOLSKIM UPRAVITELJSTVOM!

V Banovinski zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani je izšla Schreiner-Bezjakova Slo-

močjo »Schulverein« in »Südmark« zidalo za svojo slovensko deco nemške šole. Da ni bilo svetovne vojne, bi ta življel utonil! In če se vrste tu drug za drugim še danes najlahko- miselnost umori in vladajo mesto trezne misli le kamen, nož in kri, čutimo, da so vsi ti poja- vi nesrečna posledica in dediščina zagrozenega raznarodovanja in sovraštva nemškutarstva do slovenskega ljudstva.

Že po narodnem osvobodjenju, ko je na- stopilo pri nekaterih parlamentarnih volitvah 14 političnih strank, je volil Haložan »Gospodar- sko stranko«, katere nositelji so bili — Nemci. Kdor reže kruh, pa sme vladati! —

Danes, ko proslavljamo 25-letnico nem- škutarstva pljunka v obraz našega naroda in se spominjamo težkih dni, se dviga od nekd neka narodna nemška manjšina, ki pri vsem dobrem življenju, ki ga ima pri nas, išče neke svoje »pravice«, ki da jih je izgubila. Vprašati se moramo, kdo je ta manjšina in komu se godi krivica. Zato se je danes, ko pri nas tako zvani »nemški življel« kliče v svojih sreih »führerju« tretjega carstva ter čaka, da ga od- reši kot »nemško narodno manjšino« v drav- ski banovini čistokrvna kri nemške rase, še posebno vredno spomniti trpljenja, ki je pa- dalo nekoč kot grozna skala na duše in telesa zatiranega slovenskega človeka. Danes, po na- šem slavnem 1. decembru 1918. leta se je za- čelo neko podtalno gibanje nemških sinov slo- venskih mater in očetov za nemško šolstvo. Zbirajo podpise za nemške razrede in nemško besedo v naših učnih zavodih. »Nemška na- rodna manjšina« prireja koncerte po pomem- čenem Korotanu. Mi pa moramo poslušati iz

dneva v dan močnejše nemškutarjenje po ptujskih, celjskih in mariborskih ulicah. Da, danes bi si morali ob 25-letnici ptujskih dogo- kov še posebno izprašati vest tudi mi: Kje je naša zavest, da ni iztrebila izrodov, ki so se bili potuhnili, a naenkrat vstali, ko je »führer« obljubil odrešenje in osvobodjenje iz »sužnjega jarma«? Ob 1. decembru so vsi klicali Živio! in se ovijali v naše trobojnice. Danes pišemo v nemške časopise o hudem zatiranju, ki ga doživlja »deutscher Marburg, Pettau, Win- disch-Feistritz, Cilli« i. dr. Čakajo, da se po- makne nemška meja do Karavank »bis zur Sau«. »Deutsches Volk in Unter-Steiermark« hrepeni po priključitvi k materi Avstriji. In tako naprej se zdi, da se boče nenadoma zo- pet znašli v dobi pred 25 leti in — kakor je slovenska prastara navada — pripognili vlni- ni, mehki hrbet pred nemško besedo in za nemški udarec!

H koncu pa pomislimo še enkrat o naši nemški narodni manjšini. Tisti, ki so pred 25 leti pljuvali v slovenske ljudi v Ptuj, metali vanje gnila jajca ter jih bili s palicami in bi- kovkami, nekateri še žive, drugi pa so njih potomci. Gorečeži, nemški stebri! Poglejmo v njih rod! V bridkih Haložah, na Ptujskem polju in tam okoli so imeli domove. Uboga slovenska viničarska mati jih je rodila. Vini- čar, suženj nemškega gospodarja, ki je bil ne- koč prav tako slovenskega rodu. Da, ni ga hujšega pesjana kot je renegat! Celokupna »nemška narodna manjšina« v dravski bano- vini so ostanki sinov in hčera slovenskih ma- ter in očetov. Ne samo v Ptuj in ptujski okolici, temveč po vsej slovenski zemlji. Pra- vih, res čistokrvnih Nemcev, kakor jih zahte-

— 20 letnico mature bomo obhajali po želji nekaterih tovarišev ob priliki jesenskega veleseja in sicer v soboto, dne 9. septembra t. l. od 20. ure dalje v kmetski sobi »pri Sla- miču«. — Kovačev, Kambrov, Troštov.

SENZACIONALEN USPEH PRI DANAS- NJEM ZAKLJUČNEM ŽREBANJU SREČK DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE.

Od merodajne strani smo zvedeli, da je pri današnjem poslednjem žrebanju V. razreda 26 kola državne razredne loterije prvič od obstoja loterije dosežen redek uspeh, namreč, da sta obe glavni premiji od 1.000.000 Din in 500.000 Din, torej skupaj 1.500.000 Din odpadli na eno in isto številko srečke. Zvedeli smo, da je ta srečka vseh srečk, to je vse štiri njene četrtinke, bila prodana preko znane tvr- dke BANČNO KOMANDITNO DRU- ŠTVO A. REIN IN DRUG V ZAGRE- BU in sicer dve četrtinki v samem Zag- rebu, ostali dve četrtinki pa igralcem v pokrajini. Številka te redke srečne srečke je 48.780.

— Ali ste že naročili vsi knjigo »Do stvar- nega uka v I. razredu«? Ako ne, storite to takoj! — Naroča se pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

— Litijsko učiteljsko društvo opozarja vse, ki dolgujejo na članarini, da za- ostanke še ta mesec uredite. Onih, ki tega ne bodo zvršili, ne bomo mogli prijaviti za na- daljnje redne člane JUU. Zborovanje se bo vršilo predvidoma meseca oktobra t. l.

— Zakaj naj bi bili malodušni in zakaj bi obupavali! Še danes lahko dobite z neznamit- rizikom stotisoče in celo poln milijon dinar- jev, če posvetite nekoliko pozornosti naši da- našnji prilogi. Malodušnost in obup naj se umakneta, vi se pa poslužite naročilnice, s katero je opremljena vsaka priloga. Stara res- nica »Brez srečke ni dobitka«, velja danes bolj kot kdaj. V današnjih težkih razmerah ne morete na drug način in s tako majhnim rizikom doseči takih uspehov, kakor vam jih nudi srečka državne razredne loterije. Razen tega je zvišano v tem kolu število velikih do- bitkov ter je temu razmerju povišana tudi možnost doseči enega izmed teh velikih do- bitkov.

— Novj učni načrt za osnovne šole je iz- šel v slovenskem prevodu v Učiteljski tiskar- ni. Naročila sprejema Učiteljska knjigarna v Ljubljani in poslovalnica v Mariboru. Stane 4 dinarje. Načrt je izdal g. minister prosvete v zmislu §§ 42. in 44. zakona o narodnih šolah. Po njem se bo pričelo poslovanje s 1. septem- brom 1934 in je treba, da ga dotlej prouči vsak učitelj in učiteljica osnovnih šol.

— Zemljepisna in zgodovinska učna snov za III. in IV. razred osnovnih šol je zbrana v Polakovi knjižici ter priporočamo staršem, učiteljsstvu in šolam, da jo nabavijo za otroke III. in IV. šolskega leta. Naroča se v Učiteljski knjigarni in Ljubljani in poslovalnici v Mariboru.

— Uvedite Lavtarjevo »Računico« v osn. šole. Lavtarjeva »Računica« za osnovne šole za III. in IV. šolsko leto, po kateri je bilo v zadnjem času toliko povpraševanja, je zopet izšla v novi izdaji. Sestavljena je po moder- nih principih delovne šole. Odobrena je od ministrstva prosvete. Sedaj imamo moderno urejeno Lavtarjevo »Računico« za I., III. in IV. šolsko leto osnovnih šol. One šole, ki so že poučevale po Lavtarju, so dobile s tem zo- pet novo izdajo knjige, drugim šolam pa pri- poročamo, da jo uvedejo in preizkusijo.

Osebnе zadeve

—i Premeščeni so z ukazom: Brandsteter Marija iz Gor. Tuhinja v Smlednik; Cepuder Marija iz Melincev v Ptuj; Čujnik Mirko iz Lokavcev k Sv. Jakobu v Sl. g.; Draksler Iva iz Dobriča v Griblje; Ferjančič Antonija iz Stogovcev v Vuhred; Kokotec Janko iz Do- brepolja v Staro cerkev; Kraker Mira iz Rake v Leskovce; Legiša Hinko iz Rajhenau v Smarje-Sap; Maver Vida iz Rajhenburga v Dolso; Peterlin Alojzij iz Škofje Loke v

Kamnik; Poljšak Srečko iz Runeča v Draga- tuš; Pokorn Danica iz Mošenj v Olševce; Pod- gornik Miroslav iz Polenšaka v Ptuj; Roškar Eliza iz Tinj v Sv. Jurij v Sl. g.; Sigmund Jos. iz Starega trga v Staro cerkev; Sancin Cezar iz Trebelnega na Breg; Škerle Antonija iz Ko- mende v Bevke; Troha Elizabeta iz Blagovne v Ljutomer; Tomšič Alojzij iz Fokovcev v Ormož; Velišek Ivan od Sv. Jakoba v Sl. g. k Sv. Barbari.

—i Premeščeni so z odlokom ministrstva prosvete: Bevka Ivana iz Kirina savske bano- vine v Bloke; Ražem Milan iz Biograda v Lo- ški potok; Sancin Antonija iz Dobrovnika v Artiče; Stanič Ernest iz Mežice v Dobropolje; Hartman Ana iz Nove cerkve k Sv. Ani; San- cin Marija iz Trebelnega v Hajdino; Stanič Ivan iz Vidoncev v Bakovce; Martelanc Vla- dimir iz Zagodaca v Črnomelj; Pohar Anton iz Marije reke v Kapele; Perčič Angela iz Hinj v Voklo; Pardubsky Rajko iz Leskovca v Hrastrnik; Martelanc Hermenegilda iz Čepelj v Črnomelj; Markelj Ana iz St. Janja v Pred- dvor; Meško Jakob iz Cankove v Dob; Sero- na Vinko iz St. Jurja v Ljubno; Stefancioza Martin iz Kozja v Globoko; Štokelj Karel iz Marenberga v Središče; Tomažič Zivko iz Kra- marovcev v Serdico; Terpin Ana iz Dobriča v Poljane; Vidmar Miroslav iz Rakeke v Ra- deče; Zidar Otilija iz Sv. Antona v Mežico; Bizjak Evgenija iz Vel. trna v Babno polje; Carli Alojzij iz Sv. Jerneja v Talčji vrh; Bor- ko Franjo iz Križevcev k Sv. Jakobu v Sl. g.; Arzenšek Adolf iz Ajdovca v Blagovno; Ce- rer Vilbald iz Šmiklavža v Kozje; Ambrož Martin iz Rakovca v Stranice; Beloglavec Vili- bald iz Serdice v Gor. Lendavo; Ogrizek Ma- rija iz Pristave v Kostivno; Borke Angela iz Križevcev k Sv. Jakobu v Sl. g.; Fanton Ana iz Plaskhe savske banovine v Jezersko; Lapajne Julijana od Sv. Antona v Bizeljsko; Duh Jožefa iz Sladkega vrha v Vel. Nedeljo; Bankovac Matilda iz Stugovcev v Sladki vrh; Ditrih Marija iz Bodoncev v Bakovce; Langof Dragotin iz Dol Slavečev v Vel. Podlog; Ze- helj Adolf iz Bočne v Gornjigrad; Hartman Janez iz Nove cerkve k Sv. Ani; Fetič- Frankheim Oto iz Vel. Podloga v Gerlince; Golmajer Karel iz Sv. Lovrenca v Muto; Hri- bernik Franc iz Sv. Andraža v Jarenino; Ingo- lič Adela iz Polenšaka v Dornavo; Jazbec Ma- rija iz Sv. Jurja v Trdkovo; Kotnik Ana iz Sv. Marjete v Čadram; Kolar Franc iz Sv. Du- ha v Rečico; Jazbec Ludvik iz Strojne k Sv. Miklavžu; Colanti Amalija iz Sebeborcev v Dobovo; Ljubič Mirko iz Doline v Dol. Len- davo; Pavlič Marjan iz Zavrca v Rovte; Stres Mira iz Sv. Jakoba v Guštanj; Petek Kristina iz Runeča v Kolovrat.

—i Napredovali so v VI. skupino: Pečnik Gustav iz Bizeljskega; Hasl Ana iz Ptuja; Mu- šič Rozalija iz Smihela; Bregant Marija iz Dramej; Fridl Franc in Helena iz Sv. Jerne- ja; Petriček Elizabeta iz Zalca; Gradišnik Hermina iz Celja; Kordon Ivanka iz Logatca; Kladnik Vilma iz Sevnice; Križaj Karolina iz Dobropolja; Rupnik Antonija iz Sv. Eme; Sorli Marija iz Maribora; Hafner Angela iz Sv. Lenarta.

—i Napredovali so učitelji (-ce) v VIII. skupino: Šega Nada iz Jesenic; Vodušek Ana iz Donačke gore; Stor Olga iz Pobrežja; Per- ko Ivan iz Vrhpolja; Simič Viktorija, učite- ljica gospodinjstva iz Jesenic.

Učiteljski pravnik

—§ »Moji prejemki« je tablica, ki nudi izpolnjena točen pregled dospelosti napredo- vanj in mesečnih prejemkov. Po 50 par se dobi v knjigarnah Učiteljske tiskarne. Naro- čite si ta pripomoček in ga hranite spopol- njenega v listnici Roč. kataloga, ali v mapi za plačilne sezname, odnosno skupno na šoli s »pregledom dospelosti napredovanj«, ki se tudi še dobi.

—§ Ali ste že naročili »Ročni katalog« za šolsko leto 1933/34? Ta priročna knjižica, ki je cenjena tudi izven vrst osnovnošolskega učitelstva, izide še ta mesec. Naj ne bo učitelja (-ice) brez Roč. kataloga. Potrošek za na- bavo se je nečestim stotero poplačal. Napi- šite takoj naročilo, da ne bo prepozno, ker je zaloga omejena.

Tvoja tolažba je bila hladilno olje, Tvoje bo- drilo je vilo v dušo novega poguma, Tvoja desnica je bila radodarna.

Ali kateri činitelji so soustvarjali s Tvo- jimi prirojenimi virnami? Tvoj neuklonljivi, možati nastop, mir, Tvoja veselost? Kdo Ti je osveščil duha, da si se še ob zatonu življe- nja zanimal za vsak napredek? Kdo Ti je pri- čaral tudi v trpljenju šaljivo besedo na jezik in smešek na obraz? — Bila sta to dva čudo- tvorca: notranji mir in gmotna neodvisnost. Da, tudi ta! Bila sta v gospo soprogo takga go- spodarskega talenta, da sta omogočila šolanje 5 otrokom. Dva sinova sta postala aktivna ju- goslovanska častnika, eden je šolski upravi- telj, ena hči učiteljica, a najmlajši študira pravo. A pri vseh velikih izdankah sta odpi- rala svoj gostoljubni dom številnim tovarišem in prijateljem!

Zaveden tovariš si bil. Nikdar ni bila Konjška gora tako zasnežena, da bi Ti bila ustavila pot na učiteljsko zborovanje. In Tvo- ja prva skrb po prihodu na Teharje 1. 1925. je bila, da si se prijavil v društvo. Udeleževal si se zborovanj s skrajnim telesnim naporom. Vedno si sledil z živim zanimanjem ciljem in potom organizacije in često si poudarjal, da nam je potrebna kakor zrak.

Dragi Ivan! Ne zameri mi teh vrstic po svojem znanem odporu proti »slavospevom«. Ali znaj: to ni slavospev, nego ugotovitve dej- stev. Pa bi ugovarjal? Čemu ti spomin? Zo- pet znaj: niso potrebni ne Tebi, ne Tvojim, a potrebni so nam, žalujočim tovarišem, da ho- dimo po Tvojih potih.

Plemeniti tovariš, naš kažipot, spavaj sladko!

—šek.

† Ivanu Ravbarju v spomin

Vedeli smo, da Te muči bolezen že dolgo, vendar smo težko verjeli tužno vest, da Te ni več med živimi.

Prejšnji dan sva še kramljala, čez 24 ur si pa že počival med cvetjem in svečami!

Dovršil si življenja pot kot mož dela, je- klene volje in blagega srca. Tvoj delavnik je trajal 44 let, od teh 22 let na enorazrednici. — Srečna mladina, ki je vstopala v borbo živ- ljenja izpod Tvojega okrilja, kajti nisi je sa- mo oborožil z znanjem, nego si jo tudi okre- pil z bogastvom svoje plemenitosti!

Bil si glasnik poduhovnega življenja. Če- sto si poudarjal, da se človeštvo duši v ma- terializmu, ker je zaprlo srca duhovnim do- brinam. Odpiral si srce in roke po načelu svojega velikega rojaka Gregorčiča: nikomur nisi odrekel modrega, prijaznega nasveta,